



בחינת גמר – נוער

קיץ תש"ע

מבחן בעברית וספרות לדוברי ערבית

שאלון מס' 22009

מערכת 3002 (3)

מסלול תעשייתי

משך הבחינה: שלוש שעות.

קרא בעיון את כל ההוראות לפני תחילת עבודתך.

מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בשאלון שלפניך שלושה חלקים:

20 נקודות

חלק א' – חיבור בעברית

בחר אחד מחמישה נושאים, וכתוב עליו חיבור.

56 נקודות

חלק ב' – הבנת הנקרא

בחר שני קטעים מתוך שלושה, וענה על כל ארבע

השאלות שבסוף כל קטע שבחרת.

24 נקודות

חלק ג' – תרגום

תרגם מעברית לערבית את ארבעת המשפטים הנתונים.

סה"כ 100 נקודות

שים לב:

- כתוב את החיבור **במחברת הבחינה**. ציין את מספר הנושא שבחרת לכתוב עליו.
- ענה על השאלות בחלקים ב' ו-ג' **בגוף השאלון**. בשאלות רב-ברירה סמן עיגול סביב האות המציינת את התשובה הנכונה. בשאלות האחרות רשום את התשובה בגוף השאלון, במקום המיועד לכך.
- בדוק כי הודבקה המדבקה המתאימה על כריכת המחברת.
- רשום את מספר המחברת על-גבי השאלון.
- בסיום הבחינה הכנס את השאלון לתוך מחברת הבחינה ומסור למשגיח/ה.

מס' מחברת

בהצלחה!

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי מכני או אחר שום חלק משאלון זה.
לא ייעשה בו שימוש מסחרי ופרסומי מכל סוג שהוא, ללא רשות בכתב
מאת מנהל מחלקת הבחינות של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד



חלק א' – חיבור (20 נקודות)

כתוב במחברתך, בעברית, חיבור על אחד מחמשת הנושאים הבאים.

היקף החיבור: כ-10 שורות.

1. הקטל בכבישים

"בארץ אנו עדים לגל של תאונות דרכים. תאונות דרכים נגרמות מסיבות רבות, חלקן תלויות בגורמים אנושיים וחלקן אינן תלויות באדם." (מתוך "הקטל בכבישים", יפעת שרעבי ונגה גנאל)

כתוב חיבור והתייחס בו לגורמי תאונות הדרכים ולתוצאותיהן. הצע בחיבורך דרכים להתמודד עם בעיה זו.

2. נשים עובדות

"חברה המכירה בזכות האישה לעבוד צריכה להציע מסגרות מתאימות שיאפשרו לאישה לצאת לעבודה." (מתוך "שינויים במעמד האישה")

כתוב חיבור והצג בו קשיים בדרכן של נשים היוצאות לעבוד מחוץ לבית. הצע דרכים להתגבר על קשיים אלו.

3. השפעת הטלוויזיה על חינו

"לטלוויזיה יש השפעות גדולות בתחומים שונים על הצעיר הישראלי." (מתוך "ילדי הטלוויזיה")

כתוב חיבור והצג בו דעות לחיוב ולשלילה על השפעת הטלוויזיה על ילדים ומבוגרים, בהווה ובשנים הבאות.

4. פעילות בשעות הפנאי

בשעות הפנאי האדם פנוי מפעילות מחייבת, ורשאי לבחור לעצמו את עיסוקיו על פי העדפותיו האישיות.

כתוב חיבור ותאר בו את העיסוקים המועדפים עליך בשעות הפנאי, ועד כמה הם ממלאים מקום בחיך.

5. החלום שלי

כתוב חיבור ותאר בו חלום שיש לך. האם הגשמת אותו? באיזו דרך עשית זאת, ועד כמה הוא משפיע על חיך?



חלק ב' – הבנת הנקרא (56 נקודות)

לפניך שלושה קטעי טקסט. בחר שני קטעים בלבד, והשב בגוף השאלון על כל ארבע השאלות שבסוף כל אחד מהם.

בשאלות רב-ברירה הקף בעיגול את האות המציינת את התשובה הנכונה, ובשאלות האחרות כתוב את התשובה במקום המיועד לכך, בגוף השאלון (לכל שאלה – 7 נקודות).

קטע 1

1 "הסמים משפיעים על החברה בצורות שונות. לכולם היכולת במידה מסוימת לשנות אצל האדם את תפיסת עצמו ואת העולם שמסביבו. הסמים יכולים לעודד, לדכא, לרגש ולהמם; ביכולתם גם להרגיע את הזיותיו של חולה הנפש, או לשכך את כאביו של חולה הסרטן. יכולת זו הפכה אותם למצרך מבוקש ונפוץ ביותר. המסחר בסמים כיום הוא, כנראה, המכניס ביותר שבעסקי העולם התחתון.

5 בעבר השתמשו בסמים כדי להשתלט על נפש האדם. שימוש זה גרם לא פעם לעימות עם השקפות דתיות ולאמונות טפלות. היו דתות שראו בסמים מתנה משמים, דתות אחרות גינו אותם וראו בהם כלי של השטן."

6. מה פירוש המילה "להמם" (שורה 2)?

- א. להרדים
- ב. לשמח
- ג. לערפל את החושים
- ד. להרגיע את הגוף

7. הסמים נעשו מצרך מבוקש ונפוץ כי ביכולתם (שורות 1-4):

- א. להרגיע הזיות של חולי נפש.
- ב. לגרום תחושה טובה ונעימה.
- ג. להפוך את הסוחרים בהם לעשירים.
- ד. לאפשר לאדם להתפתח.

8. מה פירוש הביטוי "העולם התחתון" (שורה 5)?

- א. עולם החלומות
- ב. עולם הפשע
- ג. עולם המים
- ד. העולם הבא



9. הסבר על פי הקטע, כיצד תפסו דתות שונות את השימוש בסמים (שורות 6-8).



קטע 2

- 1 "בכל שנה, עם פתיחת שנת הלימודים, אני חושבת על מערכת החינוך, על מקצוע ההוראה ועל מעמד המורה בחברה הישראלית. מחשבות אלו מעוררות בי יותר ויותר עזב ואכזבה. בעבר היה המורה דמות סמכותית וזכה לכבוד ולהערכה. כיום הכבוד וההערכה פינו את מקומם לביקורת קשה של תלמידים והורים כלפי המורים, אף על פי שרמת ההשכלה של המורים עלתה וההשקעה בשיפור דרכי ההוראה גדלה.
- 5 נראה לי שכמה סיבות תרמו לירידה במעמד המורה בישראל. בראש ובראשונה, ההוראה אינה נתפסת בעיני הורים כמקצוע, אלא כיכולת טבעית, כמו הורות, שאינה מצריכה הכשרה מיוחדת. הורים לא יגידו לרופא איך לרפא את ילדם, ולא יגידו לעורך דין איך לייצג אותם בבית המשפט, אבל כן יגידו למורה איך ללמד. יתרה מזו, בחברה הישראלית, הנשלטת בידי תרבות חומרנית – ערכי רוח, השכלה ותרבות מאבדים מחשיבותם." (על פי "כבוד המורה")
- 10

10. על פי הקטע, דמות סמכותית היא דמות (שורות 2-5):

- א. קפדנית וקשה.
- ב. רכה ומפנקת.
- ג. מומחית, שאפשר לסמוך עליה.
- ד. מרוחקת, שהתלמיד מפחד מפניה.

11. על פי הקטע, מהי הסיבה העיקרית לירידה במעמד המורה (שורות 6-10)?

- א. כל אחד יכול ללמד את ילדיו.
- ב. ההוראה אינה נתפסת בעיני הורים כמקצוע אלא כיכולת טבעית.
- ג. כיום המורים צעירים יותר ומכובדים פחות מהמבוגרים.
- ד. רמה ההשכלה של המורים ירדה.

12. לפי המשתמע מהקטע, מדוע לא יגידו ההורים לרופא איך לרפא ולעורך דין איך לייצג אותם בבית משפט (שורות 6-9)?

- א. מפני שמקצועות אלו רווחיים מאוד.
- ב. מפני שבמקצועות אלו לעתים מצילים נפשות.
- ג. מפני שרופאים ועורכי דין אינם אוהבים שמתערבים בעבודתם.
- ד. מפני שמקצועות אלו נתפסים בחברה כבעלי הכשרה מיוחדת.

13. מה מאפיין את החברה הישראלית כחברה הנשלטת על ידי תרבות חומרנית (שורות 9-10)?



קטע 3

- 1 "האם באמת יש מים עד אין סוף? לא ולא! רוב המים בעולם נמצאים באוקיינוסים ובימים הגדולים. מים אלה מלוחים ואי-אפשר לשתות אותם, להשקות בהם גידולים חקלאיים ולהשתמש בהם לצרכים ביתיים. אפשר להפוך אותם למים מתוקים על ידי הוצאת המלח מהם, אבל עניין זה עדיין יקר מאוד.
- 5 בעולם כולו חסרים, או יחסרו בקרוב, מים מתוקים לכל בני האדם, וישראל היא אחת המדינות שחסרון המים בהן קשה במיוחד. ארץ קטנה, שיחסית לגודלה יש בה הרבה מאוד תושבים, והצרכים הם רבים, אבל מים יש לנו רק בצמצום.
- אין בארץ נהרות גדולים, והגשם יורד בה רק חודשים אחדים בשנה. אי-אפשר לאסוף את כל מי הגשם, וגם אין איפה לאגור אותם. יש לנו רק אגם אחד של מים מתוקים, הכנרת, וכמות המים שנאספת בכנרת אינה מספיקה לכל צורכי המדינה."
- 10 (מתוך "לחסוך במים ככל האפשר")

14. לפי הקטע, רוב המים בעולם נמצאים (שורות 1-2):

- א. במאגרי מי תהום.
- ב. בשימושים חקלאיים.
- ג. באוקיינוסים ובימים הרבים.
- ד. בצריכה ביתית.

15. לפי הקטע, הפיכת מים מלוחים למים מתוקים היא תהליך (שורות 3-4):

- א. יקר מאוד.
- ב. פוגע באיכות המים.
- ג. בלתי אפשרי.
- ד. מיותר.

16. מה משמעות האמירה "מים יש לנו רק בצמצום" (שורה 7)?

- א. יש לנו מים רק כמה חודשים בשנה.
- ב. יש לנו מספיק מים לתושבים בארץ.
- ג. יש לנו מים בשפע לכל הצרכים שלנו.
- ד. יש לנו מים במידה מועטה בלבד.

17. הסבר מדוע כמות המים שנאספת בכנרת אינה מספיקה לכל צורכי המדינה (שורות 8-10):



חלק ג' – תרגום (24 נקודות)

תרגם לערבית את כל ארבעת המשפטים הבאים, בגוף השאלון (לכל משפט – 6 נקודות).

18. "יש סרטים המעשירים את הידע ומרחיבים את האופקים."

(מתוך "ילדי הטלויזיה")

19. "מהירות מופרזת גורמת אבדן שליטה על הרכב, בעיקר במצבי חירום מפתיעים."

(מתוך "הקטל בכבישים")

20. "כיום אפשר למצוא נשים שהן מנהלות במפעל, מכונאיות במוסך ונהגות אוטובוס."

(מתוך "שינויים במעמד האישה")

21. "הזכות לכבוד והחובה לכבד הן דו-סטריות ונוגעות למורה ולתלמיד כאחד."

(מתוך "כבוד המורה")

בהצלחה!